

Hans Jacob Rønold blir dekan ved Det odontologiske fakultet i Oslo

Foto: Marie Lindeman Johansen, ODU/UiO

Hans Jacob Rønold gikk av med seieren i dekanvalget ved Universitetet i Oslo, som ble avsluttet 16. oktober. Rønold og hans team overtar ledelsen ved fakultet 1. januar 2025, etter Tiril Willumsen og hennes folk.

Det sto mellom Rønold og tidligere dekan, Paal Barkvoll, som på oppfordring stilte til valg for en ny periode.

Rønold fikk 59,24 prosent av stemmene mens Barkvoll fikk 40,76. Valget engasjerte 89,3 prosent av de ansatte og 49 prosent av studentene, som avga stemme. Stemmene vektet ulikt: Ansattestemmer teller 75 prosent, mens studentstemmene teller 25 prosent.

Bildet viser de som skal lede Det odontologiske fakultet ved UiO fra 2025 og ut 2028. Fra venstre: Tove Wigen, visedekan for undervisning, Janne E. Reseland, prodekan for forskning, Hans Jacob Rønold, dekan. Bakerst fra venstre: Qalbi Khan, visedekan prekliniske studier og Anders Verket, visedekan, etter- og videreutdanning.

For lav vaksinedekning blant helsepersonell

Foto: Roy Images

Helsedirektoratet kommer med en oppfordring til ansatte i helsetjenesten med pasientkontakt: Ta årets influensavaksine

for å beskytte pasientene dine, familien din og ikke minst deg selv.

– Vi vet at helsepersonell og andre ansatte i helsetjenesten er utsatt for smitte. Helsepersonell som tar vaksine, beskytter sårbare pasienter og pasientgrupper, reduserer risikoen for å bli syke og for å smitte pasienter. Helsepersonell behandler og har omsorg for mange i risikogruppene, som eldre og barn i risikogruppene. Disse må vi beskytte. Det er viktig å redusere risikoen for å bære smitte til pasientene på jobb, sier divisjonsdirektør Helen Brandstorp i Helsedirektoratet.

Tall fra beredskapsregisteret Beredt C19 estimerte i 2023 en vaksinasjonsdekning på 39 % blant helsepersonell totalt sett. Vaksinasjonsandelen er høyere i sykehus (55 %) enn i primærhelsetjenesten (31 %). Det er særlig blant helsefagarbeidere og pleiemedarbeidere at dekningen er lav og vi ser indikasjoner på at utviklingen beveger seg i feil retning. Det ser ikke ut til at dekningen har økt i 2024.

Ved å ta vaksine reduserer man også risikoen for å ta med seg smitte hjem fra jobb til familie og venner. Man kan være smittet og spre sykdommen til andre selv om en ikke har tydelige symptomer eller føler seg syk.

– Det er viktig for oss å formidle at influensavaksinen er trygg, velprøvd og svært sjeldent gir alvorlige bivirkninger. Likevel er det for få ansatte i helsetjenesten og personer i risikogrupper som tar vaksine mot influensa. Helsedirektoratet og Folkehelseinstituttet ber derfor landets kommuner og helseforetak sørge for at barn og voksne i risikogrupper, og ansatte i helsetjenesten med pasientkontakt får et godt tilrettelagt tilbud om influensavaksine, sier Brandstorp.

Verdens helseorganisasjon (WHO) og EU har satt et mål om at minst 75 % av helsepersonell og personer i risikogrupper er vaksinert mot influensa. Dette målet er vi langt unna.

Arbeidsgivere i helse- og omsorgstjenesten har plikt til å legge til rette for gratis vaksiner i arbeidstiden: For å oppnå høyere vaksinasjonsdekning blant helsepersonell, er det viktig at influensavaksine er lett tilgjengelig på arbeidsplassene når ansatte er på jobb.

Arbeidsgivere har ansvar for at helsepersonell og andre ansatte som er i nærkontakt med pasienter får informasjon og tilbud om gratis influensavaksine.

Tilbudet bør være tilgjengelig og fleksibelt for alle, inkludert de som jobber deltid eller har turnusarbeid.

Tilbudet om influensavaksine skal vare hele vintersesongen, slik at også nyansatte eller andre uvaksinerte har et tilbud.

Virksomhetene bør også vurdere å tilby influensavaksine til studenter og elever som er utplassert eller i praksis.

Studie viser mange bivirkninger ved energidrikker

Foto: Roy Images

En stor internasjonal studie viser en rekke mulige bivirkninger av å drikke energidrikk, ved siden av syreskader på tennene. Norske eksperter er bekymret for økningen av inntaket blant unge, skriver NTB.

Forskere fra Senter for translasjonsforskning i folkehelse ved Newcastle University og Teesside University i Storbritannia har sett på data fra 57 studier. De omfatter mer enn 1,2 millioner barn og unge fra 21 forskjellige land.

– Det er ganske tydelig: Blant 57 studier fant de ingen positive virkninger av energidrikk, bortsett fra at noen iranske svømmere hadde økt prestasjon, sier Jutta Dierkes, som er professor i klinisk ernæring ved Universitetet i Bergen, til TV 2.

– Jeg er veldig bekymret for den voldsomme økningen av inntaket blant unge, legger hun til.

Dierkes kobler de mange negative bivirkningene i studien med søvnproblemer. Bjørn Bjorvatn, som leder Nasjonalt senter for søvnmedisin, deler professorens bekymring.

– Vi har flere studier som peker på at søvnproblemer øker blant unge, og selv om vi ikke vet sikkert årsaken, så er koffein om kvelden en mulig forklaring, sier han.

Koffein er et sterkt aktiviserende middel som gjør søvnen dårligere, og Bjorvatn ber folk unngå koffeindrikker etter klokken 17.

I mai i fjor var et flertall på Stortinget enige om at kjøp og salg av energidrikk til barn under 16 år bør forbyes, men foreløpig har det ikke kommet noen ny lov om dette. Folkehelseinstituttet mener det haster.

– Jeg mener at det er nødvendig for å beskytte de under 18 år mot helseskader knyttet til koffein i energidrikker, sier seniorforsker Anne Lise Brantsæter i FHI til kanalen.

Hele 72 prosent av videregåendelever drikker energidrikk, viste en rapport fra FHI fra desember 2023.

Masse virus på tannbørster

Foto: Pex Images.

Virusene som forskere nylig har kartlagt på tannbørster og dusjhoder, er av typen som kalles bakteriofager – også kjent som bakteriespisere, skriver forskning.no. De er altså ute etter bakteriene våre, ikke oss. Denne virustypen har fått oppmerksomhet i det siste fordi forskere håper at de kanskje

kan brukes i kampen mot antibiotikaresistente bakterier.

Forskerne fant rundt 600 ulike virus på 34 tannbørster og 92 dusjhoder. Prosjektet startet med nysgjerrighet, forteller mikrobiolog Erica M. Hartmann fra Northwestern University i USA i en pressemelding.

I første runde fant Hartmann at bakteriene på folks tannbørster hovedsakelig speilet de bakteriene som er å finne i munnen – ikke, slik mange frykter, bakterier som virvles opp i lufta når du drar ned på do.

I andre runde var det tid for virus. Resultatet var overveldende.

– Vi fant mange virus som vi vet veldig lite om og mange som vi aldri har sett før. Det er helt utrolig hvor mye uopplagget biodiversitet som finnes rundt oss. Og du trenger ikke engang dra langt for å finne det – det er rett under nesa vår.

Forskerne fant altså mer enn 600 ulike typer virus. Men det var ikke 600 virus på hver tannbørste. Det var svært få likheter mellom prøvene, ingen tannbørste var lik en annen.

Foruten at det var flere bakteriofager av typen mykobakteriofager. Disse går gjerne etter mykobakterier, en type bakterier som kan forårsake spedalskhet, tuberkulose og kroniske lungeinfeksjoner.

Einar Elvbakken Birkeland er ikke overrasket over mengden bakteriespisende virus forskerne har funnet.

– Det er jo litt sånn at der du finner bakterier, finner du også virus som infiserer bakterier, sier molekylærbiolog Birkeland til forskning.no. Han er med i et forsknings-

prosjekt ved Universitetet i Oslo der målet er å finne nye metoder for å screene folk for tarmkreft.

Her har forskere blant annet analysert avføringen til over 1 000 nordmenn og funnet nesten 20 000 virus – også disse av den bakteriespisende virustypen som kalles bakteriofager. To tredjedeler av virusene de fant, var helt ukjente.

– Vår studie og denne nye fra USA har en del likhetstrekk, sier Birkeland.

– Bare at vår ser på tarmen, og vi knytter bakteriofagene vi finner opp mot kosthold og livsstil.

I den norske studien fant forskerne noen mønster, for eksempel at noen av virusene varierte avhengig av om folk røykte, trente og spiste fiberrik mat.

– Men totalt sett var floraen av virus unik for hver prøve, sier Birkeland.

Den amerikanske studien er teknisk godt gjennomført, ifølge Birkeland. Men utover at forskerne har funnet mange ukjente virus, så er konklusjonene fra studien nokså uklare, mener han.

Forskerne har for eksempel en del data om munnhygiene til de som har sendt fra seg tannbørster til prosjektet, men de finner ingen sammenhenger med virusene. Kanskje fordi datamaterialet som er undersøkt er lite, foreslår Birkeland.

Tannbørster er åpenbart fulle av virus og bakterier, men dette er ikke noe å bli redd for, sier den amerikanske forskeren Erica Hartmann. Regelmessig utbytting er bra, mens for mye vasking og desinfisering kan virke mot sin hensikt og bidra til at mikroben utvikler resistens.

maxfac DENTAL – vi gjør implantat-Norge billigere!

A-Oss fra kr 495

- Bovint ben
- 100% hydroksyapatitt (HA)
- Utmerket volumstabilitet

Q-Oss+ fra kr 450

- Allopplastisk (syntetisk) materiale (ikke fra dyr)
- 20% HA og 80% β -TCP

OssMeM fra kr 890

- Kollagenmembran
- Ca 4 mnd resorpsjonstid

Fixtur kr 1.995

- SLA-overflate
- 1,4% failure-rate
- Fullverdig implantatprotetik

OSSTEM

En av verdens største implantatprodusenter – produserer 4,7 mill implantater pr år